

den Retning, at man vil sige som saa: Vi ønske Statens Forhold overfor Folkekirken ophævet, saa vidt det er gør ligt, og dette vilde jeg betragte som en Vinding. Jeg vilde nemlig anse det for heldigt, hvis den Modstand, som fra den Side, det ærede 2det Medlem for 3die Kreds repræsenterer, rejses mod Menighedsraadslovforslaget, kunde føre til, at alt det samles, som er af den Opfattelse, at vi maa bort fra Talen om at faa indført en Forfatning i Folkekirken, saa længe den nyder Statens Understøttelse og profiterer af de Fordele, der er ved at være under Statens Forsorg. Jeg nærer da ingen Tvivl om, at hvis det kom til at staa saaledes, vilde Modstanden mod en Kirkeforfatning — det vil jeg da haabe — blive ført an af den nuværende Regering med den nuværende Kultusminister i Spidsen, idet jeg har Indtrykket af, at den nuværende Kultusminister er en bestemt Modstander af, at der, saa længe Folkekirken staa under Statens Forsorg, bliver indført en Kirkeforfatning, som i nogen Maade stiller den udenfor Statens Indflydelse. Hvis dette skulde blive Resultatet af disse Forslag, har jeg ingen Grund til at beklage, at de ere fremkomne, og hvis den højtærede Regering med den højtærede Kultusminister i Spidsen kunde komme til at se paa det med de Øjne, jeg ser paa det, og føre an i Kampen for en fri Kirke, saa vil jeg for mit Vedkommende yde Regeringen den bedste Støtte, som det maatte falde i min Lod at kunne yde.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Appel): Jeg vil begynde med at udtale min Taknemmelighed for, at den Tone, hvormed Forhandlingen er indledet, og den Tone, hvori det foreliggende Lovforslag er blevet omtalt, er en ganske anden end i Fjor. Derfor takker jeg ganske særlig det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (Holstein-Holsteinborg). Jeg skal forsøge i det Svar, jeg nu skal tillade mig at give paa de forskellige Ting, der ere berørte i denne Forhandling, at anslaa den samme rolige og hensynsfulde Tone.

Dette Ord „Hensynsfuldhed“ har jo knyttet sig til Forhandlingen om Kirkelovforslaget i Aar. Det ærede Medlem mente, at det var hensynsløst ikke blot af den nuværende Regering, men ogsaa af de foregaaende, at de ikke havde fremlagt det Forslag til en Kirkeforfatning, som var udarbejdet af det kirkelige Udvalg. Det ærede Medlem har tidligere ved anden

Lejlighed ogsaa anket over, at der savnedes en Hensynsfuldhed til en vis Side. I det kirkelige Udvalg har det ærede Medlem i stærke Ord beklaget sig over, at der ved Lovene af 1903, ogsaa ved den Lov, der omhandlede det kirkelige Udvalg, ikke var blevet taget Hensyn til Mindretallet, til den Side, hvor han staa. Jeg forstaaer ikke rigtig, at det ærede Medlem saa stærkt nævner det som en Bebrejdelse mod den nuværende og de nærmest foregaaende Regeringer, at de ikke have fremlagt det kirkelige Udvalgs Forslag. Det maa jo dog altid være saaledes, at selv om Regering og Rigsdag nedsætte en Kommission, er hverken vedkommende Regering eller efterfølgende Regeringer pligtige at fremlægge de Forslag, som Kommissionen fremkommer med, uforandrede. Og vi have jo ogsaa hørt, at det ærede Medlem ved Forelæggelsen af Lovforslagene gentagende som sin Opfattelse har udtalt, at dette kirkelige Lovforslag var overmaade mangelfuldt, og at han kun i Nød og Betyrk, i Mangel af Bedres Havelse, slutter sig til det. Men naar Regeringen nu er saaledes stillet, at den mener at have bedre Kort paa Haanden, overensstemmende med Regeringens Overbevisning, synes jeg ikke, at det er rigtigt, at det ærede Medlem saa stærkt fremhæver, at det er hensynsløst mod Folkekirken ikke at forelægge det andet Forslag. I det hele taget vil jeg bestræbe mig for i de Udtalelser, jeg vil fremkomme med, ikke at tilfuge mig Eneret til at tale paa Folkekirkens Vegne. Det er en stor Lykke, at den Tale, der føres fra vor Folkekirke, har fra de forskellige Hold meget forskellig Klang. Det vil jeg altid anse for et Bevis for, at denne Folkekirke er levende, og jeg siger: Gud fri os for de Dage, da alt blev monotont, ensformigt, ensartet graat og kedeligt, stift og ubevægeligt i vor Folkekirke! Saa maa vi ønske den fjernet længe før den Tid. Jeg ser saaledes paa det, at det har været en stor Lykke for vor Kirke og øget dens indre Styrke — som det ogsaa nok skal vise sig, hvis Talen bliver om, at der i den kommende Tid kan komme en Kamp for det, der er Kirkens egentlige Ejendom —, at der har været den store Forskellighed, at der har været den forskellige Klang, omend Grundklangen selvfølgelig er den samme. Det forekommer mig, at det ærede Medlem meget stærkt talte om, at han stod ikke her og talte som Politiker, men han stod her og talte paa Folkekirkens Vegne. Det gøre vi jo aabenbart alle, der tage Del i denne Sag, for saa vidt som der er et berettiget og meget